

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG 2020. FEBRUÁR 18-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2020. február 18. 15:00 óra

Jelen vannak: Dr. Bozsóki Éva
Dr. Lugossy-Sági Krisztina
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Szalay Tamás
Dr. Tóta Áronné
Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Bodolai László
Dr. Borbély Andrea
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Gáva Krisztián elnökhelyettes
Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető
az NVI munkatársai

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökhelyettesét valamint az Iroda munkatársait. Megállapítja, hogy a Bizottság 10 fővel határozatképes. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontokat, továbbá javasolja annak kiegészítését jogorvoslati kérelem elbírálásával.

Szavazás

A Bizottság 4. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 10 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadja a kiegészített napirendet:

- I. Döntés a Fejér megye 04. számú országgyűlési egyéni választókerületében kitűzött időközi országgyűlési képviselő-választáson a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó urnák Ve. 273. §-a szerinti lezárt állapotáról**

II. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

III. Döntés európai polgári kezdeményezések támogató nyilatkozatai ellenőrzéséről

IV. Jogorvoslati kérelem elbírálása

Az üléshez csatlakozik Dr. Litresits András, a Bizottság létszáma 11 főre emelkedik.

I. Döntés a Fejér megye 04. számú országgyűlési egyéni választókerületében kitűzött időközi országgyűlési képviselő-választáson a külképviseleten leadott szavazatokat tartalmazó urnák Ve. 273. §-a szerinti lezárt állapotáról

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A Fejér megye 04. számú országgyűlési egyéni választókerületében kitűzött, február 16-án Dunaújvárosban lezajlott időközi országgyűlési képviselő-választáson az arra jogosult választópolgárok külképviseleten is leadhatták szavazataikat. Jelen választás során ezzel a lehetőséggel három külképviseleten, Bécsben, Hágában és Münchenben éltek a szavazók. A Ve. 284. §-nak megfelelően a külképviseleti választási irodák a külképviseleten leadott szavazatokat tartalmazó lezárt urnákat határidőben, február 17-én a Nemzeti Választási Irodához szállították. Arról, hogy az urnák a 273. §-ban meghatározott módon lezárt állapotban vannak, a Nemzeti Választási Bizottságnak jegyzőkönyvi döntést kell hoznia. Az urnák megtekintését követően javasolja, hogy a Bizottság jegyzőkönyvi döntésben állapítsa meg, hogy a beérkezett urnák mindegyike a Ve. 273. §-ában foglaltak szerinti lezárt állapotban van.

Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 5. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Nemzeti Választási Bizottság 11 igen, ellenszavazat nélkül megállapította, hogy a Bécs, Hága és München külképviseletekről 2020. február 17-én beérkezett urnák mindegyike a Ve. 273. §-ában foglaltak szerinti lezárt állapotban van.

II. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Karácsony Mihály magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés úgy módosítsa az év elején esedékes nyugdíjemelési szabályait, hogy – a jelen kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő évtől – az emelés megállapításának mértékénél egyenlő arányban vegyék*

figyelembe a költségvetési törvényben előre jelzett fogyasztói árindex és a bruttó bér- és keresettömeg nagyságát?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező első alkalommal január 9-én, személyesen eljárva nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, ezért azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke határozatával elutasította. Szervező a népszavazási kezdeményezést január 22-én személyesen eljárva ismételt benyújtotta, amely a törvényi követelményeknek már megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközést, valamint népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a kezdeményezés kapcsán.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. Jelen népszavazási kezdeményezés megfogalmazott célja szerint arra irányul, hogy az Országgyűlés a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő évtől úgy módosítsa az év eleji nyugdíjmelés hatályos szabályozását, hogy az emelés mértékének meghatározásakor egyenlő arányban vegyék figyelembe a költségvetési törvényben megállapított fogyasztói árindex és a bruttó bér- és keresettömeg nagyságát. Értelmezése szerint a kezdeményezés a bruttó bér- és keresettömeg növekedése százalékos arányának, valamint a költségvetési törvényben meghatározott fogyasztói árnövekedés százalékos arányának azonos súlyú figyelembe vételére irányul, ez azonban felveti a költségvetési tiltott tárgykörrel való kapcsolatot. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (1) bekezdése kimondja, hogy az állami nyugdíjak kifizetésének fedezetét a Nyugdíjbiztosítási Alap biztosítja. Ezen Alap költségvetésének helyét a központi költségvetésen belül jelenleg a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény jelöli ki, amely azt a költségvetés LXXI. fejezeteként határozza meg. Szervező népszavazási kezdeményezése arra irányul, hogy a hatályos rendszertől eltérően a nyugdíjmelés megállapításakor az emelés alapját képező számítási kosárba a fogyasztói árindexen felül azonos súllyal kerüljön be a bruttó bér- és keresettömeg tervezett növekedése is. A bruttó bér- és keresettömeg növekedésére eltérő adatok találhatóak, amelyek valószínűleg eltérő módszertanok alapján kalkulált értékek. A Költségvetési törvény indokolásának részeként benyújtásra került az Országgyűlés részére a gazdasági fejlődés főbb jellemzői című statisztikai kimutatás is. Ez a kimutatás már tartalmaz 2020-as előrejelzést is, amely szerint a mutatószám 9,6%-os értéket vesz majd fel 2020-ban, 2021-ben pedig 9,5%-ot. Ez azt jelenti, hogy a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazás esetén a jogalkotónak a nyugdíjmelés meghatározásánál már 2021. évben a valószínűlegesen 3% körüli fogyasztói árnövekedés figyelembe vétele helyett – a becslési hibahatárookra is figyelemmel – 6-7% közötti nyugdíjmelést kellene alkalmaznia. Mindezek alapján egyértelműen látható, hogy a népszavazásra javasolt kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazza a költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következik abból a tiltott tárgykörként megjelölt törvény jelentős mértékű megváltoztatása. Álláspontja szerint a nyugdíjak jelentősebb mértékű növekedéséből szükségszerűen következik a

Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetési előirányzata emelésének kötelezettsége. Megállapítja, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdésből okszerűen következik a népszavazást követő évek költségvetési törvényeiben szereplő kiadások meghatározása, tehát a jövőbeli költségvetési törvényben szereplő kiadásokról való döntés, amely okból az az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközik, ezáltal népszavazásra nem bocsátható. A népszavazásra javasolt kérdéssel szemben elvárás az is, hogy tegyen eleget a népszavazási egyértelműség követelményének is. Jelen kérdés megfogalmazása több okból is felveti mind a választópolgári, mind a jogalkotói egyértelműség problémáját, ugyanis nem világos a kérdésben megfogalmazott bruttó bér- és keresettömeg nagysága szófordulat, mivel a bruttó bér- és keresettömeg a teljes munkaidőben, munkajogviszony keretében foglalkoztatottak részére fizetett pénzösszeget, bérköltséget jelent. Megtévesztő a kérdés azon okból is, mivel Szervező nem ad választ arra, hogy egy érvényes és eredményes népszavazást követően a nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló bevételeket hogyan kellene meghatározni, a nyugdíjmelés okán keletkező többlet-hozzájárulásokat kinek és milyen módon kellene megfizetnie. A kérdés alapján szükséges az, hogy a választópolgár pontosan tisztában legyen azzal, hogy a nyugdíjmelés szabályainak megváltoztatása során mi az az alkalmazott módszer, amely nem veszélyezteti a társadalombiztosítás rendszerét, és hosszú távon képes lenne biztosítani az ellátások zavartalan folyósítását. A kérdés olyan bonyolult szakpolitikai kérdést hordoz, amelynek megértéséhez a választópolgároknak olyan értékelő és átlátó szemléletre, tudásra lenne szükségük, amely alapvetően nem elvárható. Mindezek alapján a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített népszavazási egyértelműség követelményének sem. Az elmondottakra tekintettel javasolja a Bizottság részére a kérdés hitelesítésének megtagadását.

Dr. Litresits András NVB tag: A határozattervezettel nem ért egyet, feleleveníti G. Z. magánszemélynek az állami földek eladásának megtiltásával kapcsolatban benyújtott népszavazási kérdését, aminek hitelesítését az NVB ugyan megtagadta, azonban később a Kúria ezt a döntést felülvizsgálati eljárásban megváltoztatta, így végül a kérdés hitelesítésre került. A Kúria ezen határozatában utalt férfiak 40 év munkajogviszonyt követő nyugdíjba menetelét támogató népszavazási kezdeményezésben lefolytatott eljárásra, amikor is már a támogató aláírások gyűjtésekor egy női egyesület az Alkotmánybírósághoz fordult, az AB pedig mindenféle határidőn kívül megsemmisítette a Kúria végzését és nem lett népszavazás az ügyben. Az abban meghozott 28/2015. számú AB határozatot is citálja a felhívott ügyben született Kúriai végzés, ami kimondta azt az evidenciát, amit legegyszerűbben a kapjon mindenki ingyen sört kérdéssel lehet illusztrálni, hogy valójában nincs olyan kérdés, aminek ne lenne költségvetési vonzata. A Kúria felhívott végzése alapján mérlegelni kell, hogy ez milyen viszonyban, jelentős mértékű és közvetlen kapcsolatban áll e. Amennyiben a kérdést megnézzük a józan ész, illetve magyar nyelvtan szabályai szerint, különösen a „jelen kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő évtől” részi, tehát egy olyan költségvetési törvényre vonatkozik, ami nincs is elfogadva, innentől kezdve fogalmilag kizárt, hogy az el nem fogadott költségvetési törvénynek az érintettségét a Bizottság megállapítsa. A fogyasztói árindex véleménye szerint köztudomású tény. A másik érve, hogy a bruttó bér

és keresettömeg nagysága fogalom a választói vagy jogalkotói egyértelműségnek ne felelne meg. meglátása szerint erre való a népszavazási kampány, másrészt maga az elutasító tervezet indokolásának a 7. oldalán 2. bekezdésében a [29] pontjában idézi „A KSH hivatalos honlapján található módszertani adatok alapján a bruttó bér- és keresettömeg a személyi jövedelemadót, az egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot, valamint a munkavállalói járulékot is tartalmazó alapbér és az egyéb jogcímeneken fizetett kereseti elemek (bérpótlék, kiegészítő fizetés, prémium, jutalom, 13. és további havi fizetés) összege.” Tehát le van írva a fogalma, létezik egy KSH módszertani mutató, ami ezt a fogalmat ismeri. Meglátása szerint ez további magyarázatot nem igényel az egyértelműség körében. Kiemeli a [31] pontban megfogalmazottakat, miszerint hazánkban minden ötödik ember öregségi nyugdíjas volt és ez mekkora szociális hozzájáruláshoz és adóemeléshez vezetethet, az irreleváns a kérdés hitelesítése során.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: További kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen szavazattal és 3 nem szavazattal az *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés úgy módosítsa az év elején esedékes nyugdíjemelés szabályait, hogy – a jelen kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő évtől – az emelés megállapításának mértékénél egyenlő arányban vegyék figyelembe a költségvetési törvényben előre jelzett fogyasztói árindex és a bruttó bér- és keresettömeg nagyságát?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

2. Karácsony Mihály magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés – az idős emberek jogainak egységes szemléletű, átfogó, teljeskörű és hatékonyabb védelme érdekében – létrehozza az Idősek Jogainak Biztosa intézményét?”*

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező első alkalommal január 9-én, személyesen eljárva nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, ezért azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke határozatával elutasította. Szervező a népszavazási kezdeményezést január 22-én személyesen eljárva ismételt benyújtotta, amely a törvényi követelményeknek már megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság az Alaptörvény módosítása, mint tiltott tárgykörbe ütközést, az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssel kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközést, valamint népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a kezdeményezés kapcsán.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja a Bizottság számára, hogy a kérdés hitelesítését tagadja meg. Jelen eljárásban tárgyalt népszavazási kezdeményezés célja, hogy az Országgyűlés hozza létre az Idősek

Jogainak Biztosa intézményét. Mindenekelőtt szükséges rögzíteni azt, hogy a népszavazási kérdésben használt „létrehozza” kifejezés többféle egymással egyenértékű jogalkotási következményt takarhat, azt azonban, hogy ezek közül melyiket kellene alkalmazni, a kezdeményezés nem határozza meg. A „létrehozza” kifejezés jelentéstartalmának egzakt meghatározása fontos szemantikai kérdés, hiszen adott intézmény jogállását és jogosítványait tekintve jelentős eltérés van. Abban az esetben, ha a „létrehozza” kifejezés azt jelenti, hogy az idősek jogainak biztosát az Országgyűlés választja meg, akkor lényegében a népszavazási kérdés egy új közjogi tisztségviselői pozíciót kíván bevezetni. Felhívja a figyelmet arra, hogy bár kizárólag az idős emberek, mint társadalmi csoport jogvédelmét ellátó biztosi intézmény jelenleg nem szerepel a hatályos jogrendben, a kérdésben meghatározott személyi kör jogvédelmét az egyéneket megillető alapvető jogok biztosítása feladati között ugyan úgy ellátja. Tekintettel arra, hogy az alapvető jogok biztosának intézményét az Alaptörvény kifejezetten nevesíti, ezért az intézmény átalakítása, egy új tisztség bevezetése mindenképp az Alaptörvény 30. cikkének módosítását tenné szükségessé, amit az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja kizárja az országos népszavazás lehetséges tárgykörei közül. Ahogyan kifejtésre került, nem ismert az, hogy a Szervező milyen keretek között kívánja létrehozni az idősek jogai biztosának intézményét. Bármelyik megoldás is tükrözze a népszavazási kérdésben foglalt akaratot, az elvitathatatlan, hogy az Országgyűlés arra kötelezése, hogy egy új tisztséget vezessen be a hatályos jogrendbe, azaz határozza meg a jogállás, a megbízás és megszűnés, valamint feladat- és hatáskör gyakorlásának szabályait, az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi kérdésnek minősül. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés e) pontja szerint azonban nem lehet országos népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéstről. Álláspontja szerint a népszavazási kezdeményezés alapján a választópolgároknak a kérdésre adott pozitív válasza, azaz az idősek jogainak biztosa tisztség Országgyűlés általi létrehozása függetlenül annak módjától, olyan államszervezeti döntésnek minősül, amely az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés e) pontja alapján nem képezheti országos népszavazás tárgyát. További hitelesítés megtagadási indok, hogy a kérdés nem tesz eleget az egyértelműség követelményének, ugyanis sem a választópolgár, sem a jogalkotó számára nem egyértelmű, hogy mit takar az Országgyűlés (...) létrehozza kifejezés, ugyanis ez alatt többek között az Országgyűlés általi választást és/vagy a közjogi tisztség Alaptörvénybe iktatását, vagy a tisztségnek törvényben való nevesítését is lehet érteni. Álláspontja szerint jelen kérdés vizsgálata során indokolt figyelemmel lenni arra is, hogy az alapvető jogok biztosa jelenleg is ellát az idős emberek alapjogainak védelmével kapcsolatos feladatokat, emiatt a kérdés kapcsán felmerül, hogy a létrehozni kívánt idősek jogai biztosának tevékenysége, feladat- és hatásköre miben és mennyiben térne el az alapjogi biztos feladat- és hatáskörétől. Álláspontja szerint a jelen eljárásban vizsgált kérdés tartalma nem világos, így az sem a választópolgári, sem a jogalkotói egyértelműség törvényi követelményének nem felel meg. Tekintettel a felsorolt okokra, javasolja a Bizottság számára a kérdés hitelesítésének megtagadását.

Dr. Lovas András NVB tag: Véleménye szerint a kérdés mind a választópolgár, mind pedig a jogalkotó számára egyértelműen értelmezhető, a további két elutasítási indokkal azonban egyet ért.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Kifejti, hogy a Bizottság és Beadványozó feleslegesen helyezi a hangsúlyt az idősek biztosa intézményére, meglátása szerint Beadványozónak sem lehet elképzelése arról, hogy mi is lehet ez az intézmény, az pedig nem a Bizottság dolga, hogy ezt kitalálja. Beadványozó akkor járt volna el helyesen, amennyiben elmondja, hogy mit szeretne, például egy közjogi tisztséget, vagy intézményt vagy bizottságot kíván létrehozni, amelynek a feladata az idősek jogvédelme, azonban nem erről van szó, hanem egy olyan fogalommal apellál, amivel a Bizottság nem tud mit kezdeni. Nem gondolja, hogy a Bizottság feladata lenne annak meghatározása, hogy az Idősek Jogainak Biztosa fogalom mit takar, emiatt a kérdést nem tartja egyértelműnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Kifejti, hogy a tervezet indoklásának kizárólag a 4. fejezete az, amit relevánsnak tart, csakis emiatt támogatja a tervezetet.

Dr. Litresits András NVB tag: Csatlakozik Dr. Avarkeszi Dezső felszólalásához, hozzáteszi, hogy a tervezet IV. fejezet [22] pontja, ami arról szól, hogy nem ismert milyen keretek között kívánja létrehozni az Idősek Jogainak Biztosi intézményét a kezdeményező, az egy belső ellentmondást eredményez a tervezetben. Amennyiben azt mondja a tervezet, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási kérdésbe, illetve az Alaptörvény módosításának tilalmába ütközik a kérdés, akkor ezután nem szerencsés belemenni abba a tárgykörbe, hogy nem meghatározható, hogy mi volt a kezdeményező célja, ha közben tudjuk, hogy a Szervező is egy biztosi intézményt szeretne létrehozni, csak azt nem lehet népszavazással elérni. Meglátása szerint, amennyiben ismert az elérni kívánt cél, és ismert a tiltott tárgykörbeütközés, valamint az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási kérdése is felmerül, továbbá még alaptörvény módosítására is irányul a kérdés, akkor ne szóljon arról a határozat, hogy nem ismert a szervező pontos célja. Ha ez mégis kifejtésre kerül a tervezetben, akkor honnan lehetne tudni, hogy olyan biztost akar a kezdeményező, mint a többi ombudsman.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: További kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a változtatás nélküli határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés – az idős emberek jogainak egységes szemléletű, átfogó, teljeskörű és hatékonyabb védelme érdekében – létrehozza az Idősek Jogainak Biztosa intézményét?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Karácsony Mihály magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „*Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés úgy módosítsa az év elején esedékes nyugdíjmelés szabályait, hogy csökkenjenek: a nemek, a lakóhely, valamint a nyugdíjba vonulás időpontja szerint is meglévő öregségi nyugellátások közötti különbségek, így a jelen kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő három évben az öregségi nyugdíjmelés valamennyi jogosult részére azonos összegű legyen?*”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező első alkalommal január 9-én, személyesen eljárva nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, ezért azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke határozatával elutasította. Szervező a népszavazási kezdeményezést január 22-én személyesen eljárva ismételt benyújtotta, amely a törvényi követelményeknek már megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a kezdeményezés kapcsán.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg a kérdés egyértelműségének hiánya okán. Jelen eljárásban tárgyalt népszavazási kezdeményezés az éves nyugdíjmelés módszerének módosítását célozza annak érdekében, hogy a nemek, a lakóhely, valamint a nyugdíjba vonulás időpontja szerint meglévő öregségi nyugellátások közötti különbségek úgy csökkenjenek, hogy egy sikeres és eredményes népszavazást követő három évben az öregségi nyugdíjmelés valamennyi jogosult részére azonos összegű legyen. A jelen eljárásban népszavazásra javasolt kérdés sem a jogalkotói, sem a választópolgári egyértelműség követelményének nem felel meg. Megállapítható, hogy a kérdés egy többszörösen összetett mondatból áll, amely közbevetést is tartalmaz, továbbá a mondat megfogalmazása nyelvtanilag hibás, emiatt a választópolgár nem tudja feltétlenül eldönteni, hogy a kérdést értelmező közbevetést olvas-e vagy pedig a kérdés érdemi részét képezi-e a különbségcsökkentésre vonatkozó szövegrész. Ez a túl bonyolult, nehézkes és megtévesztő megfogalmazás pedig az egyértelműség követelményének sérelmére hat. A népszavazási kezdeményezéssel módosítani kívánt nyugdíjszámítási módszereket a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény szabályozza, aminek 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy az öregségi nyugdíj összege az elismert szolgálati időtől és az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegétől függ, tehát megállapítható, hogy a nyugdíjrendszer nem a nyugdíjba vonulás időpontja szerint diszkriminál, hanem csupán a jogosultság megszerzése tekintetében differenciál. Az idősök majdnem teljes körére kiterjedő öregségi nyugdíjrendszeren belüli egyenlőtlenségeket leginkább az érintettek munkaerőpiaci-előélete generálja, azonban a benyújtott kérdés nehézkes és bonyolult megfogalmazásából a választópolgár azt a téves következtetést vonhatja le, mintha a nemek, a lakóhely, valamint a nyugdíjba vonulás időpontja szerint a fent ismertetettek alapján értelemszerűen meglévő különbségek a jelenleg alkalmazott nyugdíjmelési módszerből következnenek, nem pedig magából a nyugdíj megállapításának a szabályaiból. A kérdés megfogalmazása nem ad egyértelmű eligazítást a választópolgár és a jogalkotó számára abban, hogy Szervező milyen nyugdíjmelési módszer

alkalmazásával kívánja elérni a népszavazási kérdésben megfogalmazott célt, azaz az azonos összegű emelést. A kérdésből nem derül ki, hogy a jelenlegitől eltérő bármelyik módszer alkalmazása, vagy akár a jelenlegi inflációkövetés fenntartása esetén milyen módon kell azt a konkrét összegszerű emelést megállapítani, amelyre az öregségi nyugellátásban részesülők jogosultak lennének. Mivel az alacsony összegű nyugdíjmelés azon személyek esetében, akik alacsonyabb összegű öregségi nyugdíjban részesülnek, a népszavazás eredménye nem eredményez pozitív változást ezért a benyújtott kérdés célját csak a magasabb összegű emelés valósíthatná meg, azonban a kérdés az emelés összegét semmilyen módon nem határozza meg. Az egyenlő mérték megadásának hiánya miatt a jogalkotó nem tudja, hogy milyen összegű vagy esetlegesen valamilyen definiált változóhoz igazított emelést kell-e végrehajtania. Nem lenne világos a választópolgárok számára, hogy egy esetleges nyugdíjmelés milyen kihatással lenne a költségvetés kiadási oldalának tervezésére, ezáltal az államháztartás teherbíró képességére. A kifejtettek alapján a választópolgár döntése meghozatalakor nem lehetne tisztában azzal, hogy a kérdésre igennel vagy nemmel szavazás esetén döntésének milyen következményei lennének, a kérdés tehát nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített népszavazási egyértelműség követelményének. Javasolja a Bizottság részére a kérdés hitelesítésének megtagadását. Kérdés és hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés úgy módosítsa az év elején esedékes nyugdíjmelés szabályait, hogy csökkenjenek: a nemek, a lakóhely, valamint a nyugdíjba vonulás időpontja szerint is meglévő öregségi nyugellátások közötti különbségek, így a jelen kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követő három évben az öregségi nyugdíjmelés valamennyi jogosult részére azonos összegű legyen?”

4. Karácsony Mihály magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „*Akarja-e Ön, hogy a Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 43/A.§.(1) bekezdését az Országgyűlés úgy módosítsa, hogy az öregségi nyugdíj összegének megállapításánál az egészségügyi dolgozók mellett, valamennyi munkavállalónál kiegészítő szolgálati időként vegyék figyelembe a heti negyven órát meghaladó, önként vállalt többlet munkavégzést?*”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező első alkalommal január 9-én, személyesen eljárva nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek nem felelt meg, ezért azt a Nemzeti Választási Iroda elnöke határozatával elutasította. Szervező a népszavazási kezdeményezést január 22-én személyesen eljárva ismételten benyújtotta, amely a törvényi követelményeknek már megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a központi költségvetésről szóló törvény

tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközést, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a kezdeményezés kapcsán.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A jelen eljárásban tárgyalt népszavazási kezdeményezés a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 43/A. § (1) bekezdésének Országgyűlés általi módosítását célozza. A jelen eljárásban tárgyalt népszavazásra javasolt kérdés az egészségügyi dolgozókra megalkotott speciális rendelkezés módosítását kívánja elérni, úgy hogy egyrészt bővíti az alanyi kört – az egészségügyi dolgozók mellett a munkavállalókra is kiterjesztené a szabályozást – másrészt a kiegészítő szolgálati idő alapját képező, az egészségügyi dolgozóknál alkalmazott jelenlegi heti 48 órát meghaladó önként vállalt többletmunka helyett a jogosultság alapja – a lehetséges értelmezésektől függően, de a munkavállalóknál mindenképpen – a heti 40 órát meghaladó többletmunka lenne. A javasolt módosítás tehát nem pusztán a munkavállalók öregségi nyugdíjának alapját képező szolgálati idő figyelembe vételének szabályait alakítaná át, hanem annak a heti munkaidőnek a tartamát is, amelyen felüli többletmunkavégzés időtartamát figyelembe kellene venni. Mindez pedig hatását tekintve, a nyugellátások összegének emelkedését is jelentené. A jelen eljárásban tárgyalt népszavazási kérdés, közvetlenül nem a költségvetési törvényre vonatkozik, azonban az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontja szerinti kizárt tárgykör nemcsak közvetlenül a hatályos költségvetési törvényt jelenti, hanem az olyan népszavazási kérdést is, amelyből a hatályos költségvetési törvény módosítása okszerűen következik, vagy valamely jövőbeni költségvetési kiadás meghatározására irányul. A kérdésből okszerűen következik a nyugellátásokra a költségvetési törvényben előírt összeg emelését eredményező jogalkotás, ezért az az éves költségvetésről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Indokoltnak tartja rögzíteni, hogy attól függően, hogy milyen értelmezési tartományát vizsgálja a kérdésnek, rendkívül eltérő lehet a jelenlegi, illetve a jövőbeni költségvetésre gyakorolt hatása. Megállapítja, hogy Szervező népszavazásra javasolt kérdése kétség kívül érinti a Költségvetési törvényt és hatását tekintve hosszútávon jelentős jövőbeni költségvetési kiadási tételt is előirányoz, amely miatt az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének b) pontjában foglalt a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközik. A népszavazási kérdéssel szemben felmerül népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelés vizsgálata. Az egyértelműség körében elsődlegesen az, hogy jelen megfogalmazásból úgy tűnik, mintha az egészségügyi dolgozók esetében jelenleg is a 40 óra feletti önként vállalt túlmunka lenne kiegészítő szolgálati időként figyelembe véve és ezt a speciális szabályt kívánja a kezdeményezés valamennyi munkavállalóra kiterjeszteni. Ezzel szemben a kérdéssel módosítani kívánt Tny. 43/A. § (1) bekezdése az egészségügyi dolgozók esetében jelenleg a heti 48 órát – és nem a kérdésben szereplő 40 órát – meghaladó önként vállalt többletmunkát veszi figyelembe. A kérdés azt is célozhatja, hogy az egészségügyi dolgozókra vonatkozó hatályos szabályozáson is változtassanak, és a heti 48 helyett már heti 40 óra feletti többletmunka képezhetné a szolgálati időbe történő beszámítás alapját. A kérdés e megtévesztő jellegénél fogva a választópolgárok egy része számára minden bizonnyal rejtve marad az egészségügyi dolgozókra vonatkozó hatályos törvényi szabályozás és a kérdésből,

annak logikai értelmezésével kiolvasható hatályos szabályozásra utaló tartalom közötti ellentmondás. Ennek következtében a választópolgár akarata támogató aláírásával, illetve szavazatával adott esetben csak arra terjedne ki, hogy a jogalkotó a népszavazás eredményeképpen úgy módosítsa a Tny. 43/A. § (1) bekezdését, miszerint a munkavállalók esetében is figyelembe kell venni az önként vállalt túlmunkát a szolgálati idő számításakor. A választópolgár szándéka ebben az esetben az, hogy a munkavállalók esetében a heti 40 óra feletti önként vállalt többletmunka alapozza meg a kiegészítő szolgálati időt. Ezen túlmenő módosítást azonban nem kíván, illetve fel sem ismeri, hogy a kérdés azt is célozhatja, hogy az egészségügyi dolgozókra vonatkozó hatályos szabályozáson is változtassanak, és a heti 48 helyett már heti 40 óra feletti többletmunka képezhetné a szolgálati időbe történő beszámítás alapját. A munkajogi szabályozás közötti jelentős eltérés okán megtévesztő a kezdeményezésnek az „egészségügyi dolgozók mellett, valamennyi munkavállalónál” megfogalmazása, mivel a választópolgárban alkalmas azon téves látszat kialakítására, hogy valójában az érintett személyi körök között nincsenek lényegi különbségek, míg a jogalkotás szempontjából annak kérdését veti fel, hogy a Tny. meghatározott szabályának módosítása okán szükséges-e, és ha igen milyen mértékű átalakítása indokolt az egészségügyi tevékenység végzésére vonatkozó szabályoknak. Ezen túl az egyértelműség sérelmére ható körülmény az is, hogy a kérdésből nem derül ki, hogy milyen időponttól kellene kiegészítő szolgálati időként figyelembe venni az önként vállalt többletmunkavégzést, ugyanis ez kezdeményezés költségvetésre gyakorolt hatásának mértéke okán is jelentőséggel bír. További egyértelműségi aggály, hogy a választópolgár számára nem feltétlenül átlátható következmény lehet továbbá az, hogy annak érdekében, hogy a megemelkedett szolgálati idő miatt kiszámított, magasabb összegű nyugellátások fedezete biztosított legyen, növekedni fognak a járulékfizetési terhek is. Mindezek alapján a népszavazásra bocsátandó kérdésről tehát a választópolgároknak úgy kellene döntést hozniuk, hogy nem volna egyértelmű, az eredményes népszavazás milyen változásokat okozna a nyugdíjrendszerben, és ennek milyen társadalmi, pénzügyi és egyéb hatásaival kellene számolniuk. A népszavazásra szánt kérdés ezért nem felel meg a választópolgári egyértelműség követelményének. Javasolja a Bizottság részére a kérdés hitelesítésének megtagadását.

Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az *Akarja-e Ön, hogy a Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 43/A.§.(1) bekezdését az Országgyűlés úgy módosítsa, hogy az öregségi nyugdíj összegének megállapításánál az egészségügyi dolgozók mellett, valamennyi munkavállalónál kiegészítő szolgálati időként vegyék figyelembe a heti negyven órát meghaladó, önként vállalt többlet munkavégzést?* a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

III. Döntés európai polgári kezdeményezések támogató nyilatkozatai ellenőrzéséről

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Szervezők 2019. december 13-án elektronikus úton nyújtották be az End the Cage Age című európai polgári kezdeményezés támogatására elektronikusan gyűjtött nyilatkozatokat a Nemzeti Választási Irodához. A Nemzeti Választási Iroda elvégezte a kezdeményezés támogató nyilatkozatai aláírásainak tételes ellenőrzését, az ellenőrzés eredménye alapján a Szervezők által 2018. szeptember 11. és 2019. szeptember 11. között gyűjtött 3094 támogató nyilatkozat közül 2550 volt érvényes. Javasolja, hogy a Bizottság az Iroda által közölt eredményt állapítsa meg.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság állapítsa meg az End the Cage Age című európai polgári kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes támogató nyilatkozatok eredményét.

Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja, hogy az End the Cage Age című, az Európai Bizottság által ECI(2018)000004 számon, 2018. szeptember 11-én nyilvántartásba vett európai polgári kezdeményezés támogatására 2019. szeptember 11-ig gyűjtött 3094 támogató nyilatkozat közül 2550 érvényes.

IV. Jogorvoslati kérelem elbírálása

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Beadványozó február 13-án a Fejér megyei 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Irodához benyújtott nyilatkozatával lemondott jelöltségéről, nyilatkozatában rögzítette, hogy a TEMPO Párt jelöltje javára kíván visszalépni. AZ OEVB február 14-én meghozott határozatával tudomásul vette Beadványozó lemondását és rendelkezett a jelöltnek a jelöltek nyilvántartásából való törléséről. Beadványozó február 16-án elektronikus úton kifogásnak nevezett jogorvoslati kérelmet nyújtott be az OEVB határozatával szemben. Kifejtette, hogy a határozat nem tartalmazza a visszalépésével egy időben benyújtott nyilatkozatában foglaltakat, vagyis, hogy a TEMPO Párt jelöltje javára lépett vissza. A kiegyensúlyozatlan tömegtájékoztató miatt kérte, hogy a nyilatkozat hiányolt tartalmát tegyék a sérelmezett határozat részévé.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül utasítsa el. A jelen tárgyalt kifogásnak nevezett jogorvoslati kérelem az OEVB 13/2020. (II. 14.) számú határozatának tartalmát, ennél fogva jogszerűségét vitatja, mivel a választási bizottság elsőfokú döntésével szemben – a Nemzeti Választási Bizottság határozatától eltekintve – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 221. § (1) bekezdése alapján kizárólag fellebbezés nyújtható be, ezért az nem bírálható el kifogásként. A fellebbezés kötelező tartalmi elemeit a Ve. 224. § (3) bekezdése világosan kifejti, miszerint a jogorvoslati kérelemnek tartalmaznia kell jogszabálysértésre való hivatkozást. Tekintettel arra, hogy jelen eljárásban tárgyalt kérelem nem tartalmazza annak a jogszabályhelynek a

megjelölését, amelybe a sérelmezett határozat ütközik, sem az arra vonatkozó okfejtést, hogy a megjelölt jogszabályhelyet milyen oknál fogva sérti a határozat megállapítható, hogy hiányzik a fellebbezés Ve. 223. § (3) bekezdése szerinti jogalapja. A Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja az érdemi vizsgálat nélkül elutasítás következményét fűzi ahhoz, ha a fellebbezés nem tartalmazza a jogszabálysértésre hivatkozást, emiatt javasolja a Bizottság részére, hogy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül utasítsa el.

Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Fejér megyei 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 13/2020. (II. 14.) számú határozata ellen benyújtott fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A napirendi pontokat a Bizottság feldolgozta, köszöni a részvételt és a mai munkát, az ülést bezárja.

k. m. f.

Dr. Bozsóki Éva
a Nemzeti Választási Bizottság
elnökhelyettese